

Livsmedelsverkets lägesbild för Sveriges livsmedels- och dricksvattenförsörjning fastställd 2025-05-28

Livsmedelsverket bevakar och analyserar direkta och indirekta konsekvenser för svensk livsmedelsförsörjning inklusive dricksvatten. Information samlas in från myndighetens samhällsviktiga verksamheter, andra myndigheter, branschorganisationer, enskilda stora företag och dricksvattenproducenter, media samt övrig omvärldsbevakning. Tidigare bedömning anges inom parentes i tabellerna. Gulmarkerad text är ny text sedan föregående lägesbild.

Aktuell samlad bedömning av läget

Livsmedelsverkets samlade bedömning 2025-05-28 är att tillgången till mat och dricksvatten bedöms vara god på kort, medellång och lång sikt. Men det finns omvärldsfaktorer som kan få påverkan på Sveriges livsmedels- och dricksvattenförsörjning på medellång och lång sikt.

Det råder risk för torka och vattenbrist i Sverige, och i andra delar av världen råder redan torka. Detta kan påverka skördar och tillgången till foder i primärproduktionen, något som kan få följdverkningar i hela livsmedelskedjan på både medellång och lång sikt. Vattenbrist lokalt kan även påverka livsmedelsindustri i området. Andra väder- och klimatrelaterade händelser kan också bidra till ett försämrat läge.

I vissa delar av landet, särskilt de södra delarna, har grundvattenmagasinen inte fyllts på som de brukar under vintern. Det finns därför risk för bevattningsförbud eller uppmaningar om att spara vatten på vissa platser. Vissa kommuner har redan infört bevattningsförbud.

Livsmedelsverket uppmanar länsstyrelser och kommuner att ha en proaktiv dialog med stora vattenanvändare inför sommaren med anledning av risken för torka och vattenbrist.

Det säkerhetspolitiska läget i Europa påverkar Sverige och innebär en ökad risk för störningar eller försök till påverkan på viktiga samhällsfunktioner inom landet. Livsmedelsverket uppmanar fortsatt verksamhetsutövare inom livsmedels- och dricksvattenområdet att vara vaksamma samt rapportera och anmäla händelser som avviker från det normala. Det kan exempelvis handla om avbrott eller angrepp på tekniska system, inbrott och inbrottsförsök eller förfrågningar om viss sorts information.

Livsmedelsverket uppmanar företag att ha en kontinuitetshantering för olika faktorer som kan påverka tillgång till och leveranser av insatsvaror och tjänster.

Bedömd risk på kort sikt (1–30 dagar)

- Händelser och skeenden i omvärlden kan påverka tillgången till vissa produkter, men på kort sikt är tillgången till mat och dricksvatten god.
- Ett ansträngt läge i dricksvattenförsörjningen i vissa delar av landet på grund av låga grundvattennivåer.

Bedömd risk på medellång sikt (1–12 månader)

Livsmedelsverket bedömer att det på medellång sikt finns risk för:

- Sämre skördar till följd av torka i Sverige och världen som påverkar hela livsmedelskedjan. Andra väder- och klimatrelaterade händelser kan bidra till ett försämrat läge.
- Brist på kemikalier vilket kan medföra problem för mat- och dricksvattenproduktion. Om en bristsituation skulle uppstå kan prioriteringar behöva göras.
- Fortsatta logistiska utmaningar och långa leveranstider på vissa varor, men Livsmedelsverket bedömer att det inte påverkar tillgången till livsmedel och dricksvatten på medellång sikt.

Bedömd risk på längre sikt (1–2 år)

- Omvärldsläget gör att läget är svårbedömt på längre sikt. Livsmedelsverket bedömer att det kan finnas en risk på längre sikt för att minskad tillförsel och produktion av varor i förlängningen kan påverka Sveriges mat- och dricksvattenförsörjning.
- Om det blir vattenbrist och torka i år kan det få konsekvenser för livsmedelsproduktionen även kommande år.

Bedömd löpande risk oavsett tidsskala

Livsmedelsverket bedömer att det finns en löpande risk för:

- Cyberangrepp eller avsiktlig fysisk påverkan som direkt eller indirekt orsakar störningar inom produktion, distribution och handel av insatsvaror, mat och dricksvatten.

- Incidenter kopplat till dricksvattenförsörjning har i regel en geografiskt begränsad påverkan men skulle kunna bidra till upplevd otrygghet beroende på omständigheterna och omfattningen, oavsett vad som ligger bakom.
- Falsa rykten om dricksvatten och mat kan skapa oro och bidra till skadad tillit.
- Varierande tillgång till insatsvaror och tjänster samt ett osäkert omvärldsläge innebär risk för flödesstörningar och ökade priser. Det kan i sin tur få konsekvenser på svensk livsmedels- och dricksvattenförsörjning. **Därför är det viktigt att alla företag har en kontinuitetshantering.**
- Minskad tillgång på svenska jordbruksvaror, med anledning av djursjukdomar, ogynnsamt väder och klimatförändringar som påverkar odlingsförutsättningar.
- Leverans- och kvalitetsproblem inom dricksvattenförsörjningen på grund av eftersatt underhåll och uppskjutet förnyelsearbete, men då främst med lokal påverkan.

Livsmedelsverkets egna åtgärder utifrån läget

- Livsmedelsverket följer utvecklingen och har beredskap med anledning av de låga grundvattennivåerna och risken för torka.
- Livsmedelsverket bevakar och har kontakt med andra myndigheter och kommuner om säkerheten kring kommunala dricksvattenanläggningar.
- Livsmedelsverket fortsätter bevaka tillgången på relevanta kemikalier och andra insatsvaror samt förbereder hantering av en eventuell brist.
- Livsmedelsverket fortsätter förmedla kunskap och ge stöd till företag, dricksvattenaktörer och offentliga måltidsverksamheter för att stärka deras egen beredskap.
- Livsmedelsverket uppmanar aktörer inom livsmedels- och dricksvattenområdet att vara vaksamma och rapportera händelser som avviker från det normala.

Summerad bedömning av påverkansgrad

ÖVERGRIPANDE PÅVERKAN	KORT SIKT (1-30 DAGAR)	MEDELLÅNG SIKT (1-12 MÅNADER)	LÅNG SIKT (1-2 ÅR)
Försörjning av mat	1 (1)	2 (1)	2 (2)
Försörjning av dricksvatten	2 (2)	2 (2)	2 (2)

Kriterier för bedömning av påverkansgrad

NIVÅ	FÖRKLARING
Kritisk påverkan (5)	Följande tre kriterier är uppfyllda: – Verksamheten kan inte genomföras enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls inte. – Tillgängliga resurser är uttömda och nya kan inte tillfördelas eller omfördelas. – Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter är övermäktig.
Allvarlig påverkan (4)	Ett eller två av kriterierna för "kritisk påverkan" är uppfyllda.
Betydande påverkan (3)	Följande tre kriterier är uppfyllda: – Verksamheten genomförs delvis enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls endast till del. – Tillgängliga resurser är ansträngda. – Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter börjar bli övermäktig.
Måttlig påverkan (2)	Ett eller två av kriterierna för "Betydande påverkan" är uppfyllda.
Ingen påverkan (1)	Följande tre kriterier är uppfyllda: – Verksamheten genomförs enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls. – Tillgängliga resurser är tillräckliga. – Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter är normal
Uppgift saknas (0)	Bedömning har/kan inte lämnas.